

Ulmanna

För Året,

efter vår Frälsares Christi Födelse,

1750.

Ell LUNDS Horizont,

55 grad: 42 min: s Poli-högd, och 17 lubs,
min: s Meridian - skilnad wester om
Upsala Observatorium.

Utgifwen

efter Dans Kongl. Maj: ts nådige stadgande
Af Des Wetenskaps Academie.

Månens Sörmörkelses figurer.

Den 8. Juuii

och

Den 2. December.

Exemplaret sälles häftat och flurit för 2. öre Ell: nit.

Stockholm, Tryckt uti Kongl. Tryckeriet.

Medel, at öka Gudssten til Landt-Bruckets förbättring.

Et hus upbygges på stälpar, til så stor längd och bredd, som Bostapens myckenhet fordrar; Man väljer dertill et något högländt ställe, helst på god jordmån, eller på en tät lergrund.

Stolparne, som intappas uti underlagde stolar, fästas wid hwarandra genom sneda band, ifrån den ena stolpens öfre ändra, til den andras nedra, och sedan bindas de öfwantil med blåttar tväret öfwer huset, och wid öfra ändan med band, som följa wäggen längs efter.

Wäggarne gidres helst af tvackbräder, eller af gärdsel, som, på denna händelsen, måste gidras täta med gränis, at uteslänga Solen.

Wid Gasslarna gidres lagom stora grindar eller portar, som tjena at innesluta Creaturen när de i huset äro indrefne.

Huset täckes med gamla bräder, säghalar, granbark, halm, eller med näswev och torf, så at regnvatnet, och helst Solstrålarne må hållas ute.

Uti detta hus införres torf, tusswo, odugelig halm, förskämt höfoder, samtade löf, förmutnade tegn, takjord, myrjord och mera dylikt, som

som blandas hwart om annat och breddes jämt ut öfwer hela gälfwet til en half alns högd.

Så snart Bostapen om wären släppes ut på betet, bör man i början drifwa in honom i detta hus om middagarne; Men när årstiden det tillåter, måste han der insläppas at ligga om nätterna; Och bör alltid Ballkullan hafwa sin bod at sofwa uti wid huset, på det hon må wara tillstädes och kunna hindra Creaturen at göra hwarandra skada.

När Bostapen på denna underbäddning legat 8 a 10 middagar och nätter, är den underlagde jorden merendels genomföpad af Urin, och sammantrampad med sielfwa träcken; så låter man föra ut denna jordblandade gödselen, och lägger den i hög utom huset, hwilken genast öfvertäckes med gränis, eller något annat tienligt ämne som man kan hafwa at tilgå.

Sedan fortfäres med ny jords ic. införande, och det så länge Kreaturen kunna tåla at ligga ute; Och läggas the sednare jordsamlingarne i samma hög, som den första. Men jordhögen måste alltid hållas wäl täckta emellan hwar gång han ökes.

Under denna tid bör man och bemöda sig, at samla och i detta hus införa, samt der utsprida alla sopor, som falla wid Mangården: All Urin som bör i dertill satte käril samlas: alla affråden, såsom

såsom rosväblad och skal, kärlblad, gräset af alla slags rötter, som i hushållet förtäras: liksåledes förfästa Sallat: allt hvad som ränsas af fångarne i Trädgården: Allhandla slags örter och gräs af jorden, som icke nyttjas af Folk eller kreatur, i synnerhet ormekunkar, näslor, etc. dock böra de togas medan de äro i värten, och innan deras fröen blifwa mogna. Gemwäl alla slags örter och gräs, som wära i watnet, och ej duga til foder. Så och hackad gran-tall, och eneris, med mera dyligt, af hvad namn thet wära må.

Jordhögarne måste, som sagt är, hållas wäl täckta och gödras-spitsige upåt, på det regnet måtte genast kunna afflyta och icke draga sig in uti högen.

Verste hög får ej hårdt ihoppackas, utan löst sammansköflas, på det gödselen och den med urin fuktade jorden må kunna brinna tillsammans, och de öfrige ditlagde saker wäl förrottna.

När en sådan jordhögd blifwit ärgammal, kan han med lika nytta föras på åkeren, som annor gödsel, men får högen ligga längre, och imedertid åter blifwa omsköflad, å nyo täckt, och någon tid förwarad, så blifwer gödselen långt kraftigare, och kan fölgafteligen, med lika nytta, tunnare utspidas på åkeren.

grå

På sådant sätt kan man i Maj, Junii, Julii, och Augusti Månader, samla mera gödsel än hela tiden af 7 a 8 Månader, som kreaturen hållas aldeles inne, och är förenämde gödsel mer waraktig, samt håller åkeren längre i bärande tilstånd, än den, som samlas på wanligt sätt.

Den, som wil undwika arbetet med jordblandningens ofta utförande ur huset och des sammanklägning i hög, kan göra huset af sådan högd, af föresagde ämnen kunna dit införas efter hand, så at Bostapen får ligga på hwart hwarf några nätter: och hwarfwen således ökas på hwardera under hela den tiden som Bostapen kan hållas i detta huset middagar och nätter. Om hwart hwarf öfles til et qwarters högd, så fordras tolf införlingar til en jordbädd af tre alnars djuplek: Då huset in alles behöfwer 5 en half alns högd ifrån baltmen til biälkarna. Är nu huset 12 alnar bredt och 40 alnar långt; så innehåller en 3 alnars djup jordbädd 11520 Cubit fot, och när man räknar 6 Cubit fot på laget, så blifwer deraf 1920. lastwärd Gödsel. Har man tilfälle at genom rännor, som löpa til wisa i jorden nedsatta kar, samla Bostaps-urin ifrån Fåhusen om vinteren, så kan den sammas med stor förmån nyttjas til jordbränselens begjutande i detta Blandningshuset, ty

Des.

Derigenem besördras de införde ämnens beändring
ning desto bättre, ehuru hårdt jordbädden må af
Boskapen trampas tillsammans.

Hvar och en Hushållare, som wil försöka
detta medlet, gör ganska wäl, at han med flit
låter samla de här ofwansföre upräknade ämnen,
och låter strö dem öfwer jordsblandningen i huset.
Han kan wara försäkrad at det wäna både emal
och kostnad, och at dese Samlingar, som af de
oförskändige föraktas som odugelige, bidraga utro-
ligen til åkerens fruktbarhet och således äro wärde-
ligen Guld-grufwor, som ej ringa föröka den
enfylta och almåna förmågenheten.

Innewarande års Marknader i Swea- och Götta-Rike, samt Finnland.

3 JANUARIJ Månad.

Silstuna, och Söderhamn, den 2.
Loushult, d. 4. Nyköping, Fahlkö-
ping, Raumo, Borgo, Laroastehus, Glo-
mans, och Ydre, d. 6. Söderköping, Skar-
ra, Torpa, Ingatorp, Hällestad kyrka,
Hudwigswald, och Åskersund, d. 8. Ma-
riefred, d. 10. Uppsala Distingen, d. 11.
Åsenby, d. 12. Jönköping, Lindköping,
Östhammar, Enköping, Westervik och
Wenersborg, d. 13. Södertelje, d. 15.
Åbo, Drebro, Grånna, och Wimmerby, d.
19. Åmol, d. 21. Hofwa, d. 24. Norrkö-
ping, Christianstad, Borås, Hedemora,
Sköfde, Nyttstad, Lommaryd, Helsingfors,
Egtuna, Karisloiso, och Solleftrå, d. 25.
Lindköping, d. 29.